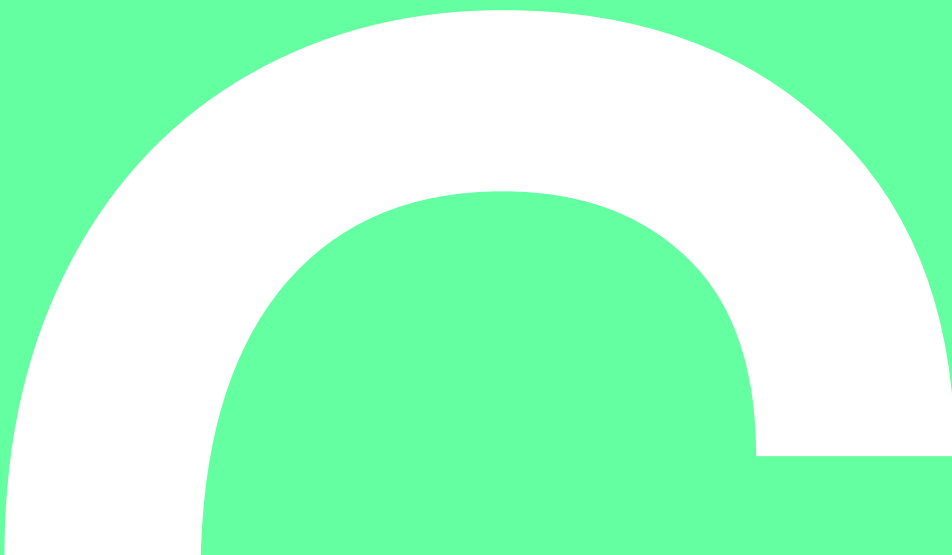

Hovedkonklusioner fra første fase af NIS2-kortlægningen

Industriens Fond har igangsat et projekt, som skal belyse danske virksomheders modenhed i forhold til at imødekomme kravene i det kommende NIS2-direktiv fra EU (Direktiv 2022/2555). Analysen skal skabe grundlag for at brancheorganisationer, erhvervsfremmeaktører m.fl. kan bistå de berørte virksomheder med relevant information, vejledning og andre relevante tiltag, der sikrer, at virksomhederne kommer i mål og kan opfylde de kommende krav til tiden.

Direktivet forventes fuldt implementeret ultimo 2024 og berører virksomheder i Europa, der vurderes at være af samfundskritisk betydning. Direktivet finder primært anvendelse på mellemstore virksomheder defineret som havende minimum 50 ansatte og en årlig omsætning eller samlet årlig balance på minimum 10 mio. euro. Dog er virksomheder inden for bestemte sektorer omfattet uagtet deres størrelse, fx hvis de udgør særlig kritisk infrastruktur i form af at være fx internetudbydere eller hvis virksomheden er den eneste udbyder af en tjeneste.

NIS2-direktivet omfatter 18 forskellige sektorer, der er opdelt i 11 særligt væsentlige sektorer og 7 andre kritiske sektorer. Direktivet stiller forskellige krav til disse to typer af sektorer.

- **Væsentlige sektorer** omfatter udvalgte virksomheder og organisationer, der opererer i sektorerne energi, transport, bank, finansielle markedsinfrastrukturer, sundhed, drikkevand, spildevand, digital infrastruktur, forvaltere af IKT-tjenester, offentlig forvaltning og rumvirksomhed.
- **Vigtige sektorer** omfatter virksomheder og organisationer inden for post- og kurer-tjenester, affaldshånd-

tering, produktion og distribution af kemikalier, fødevarerproduktion og -distribution, fremstilling af diverse maskiner og udstyr, digitale udbydere og forskningsorganisationer.

IRIS Group står for at gennemføre analysen. Projektet har tilknyttet en følgegruppe, hvor en lang række myndigheder og erhvervsorganisationer er repræsenteret. I det omfang at medlemmerne af følgegruppen har relevant indsigt i de forskellige sektorer, har følgegruppemedlemmerne bistået med at drøfte og validere resultaterne af kortlægningen.

RESULTATER AF KORTLÆGNINGEN

I kortlægningen har IRIS Group identificeret over 1.000¹ virksomheder inden for 12 sektorer, der forventes berørt af NIS2-direktivet. Ifølge den seneste opdatering af CVR-registret er der over 350.000 ansatte i disse virksomheder².

Den største sektor er "Digital infrastruktur", hvor over 200 virksomheder forventes at blive berørt. Dernæst kommer "Energi" med lige under 200 virksomheder, hvoraf den største andel er inden for delsektoren "Elektricitet". Udover "Energi" er sektoren "Fremstilling" også anden-

¹ Pr. 20. februar 2023 udgør dette tal 1.079 virksomheder. Bemærk dog, at tallet er foreløbigt og først endeligt kan opgøres, når den danske implementeringslovgivning ligger fast.

² Der er ikke informationer om antal ansatte på alle kortlagte virksomheder i CVR-registret. Det kan fx skyldes, at virksomheden er under en vis størrelse.

størst med lige under 200 berørte virksomheder inden for seks delsektorer, der bl.a. dækker over fremstilling af medicinsk udstyr og transportmidler. Tilsammen repræsenterer disse tre sektorer over halvdelen af alle de kortlagte virksomheder.

Der er et betydeligt antal mindre virksomheder, der forventes at blive berørt af direktivet. Omkring 36 procent af de kortlagte virksomheder lever ikke op til de størrelsesrelaterede minimumskrav i direktivet, men er inkluderet fx pga. deres kritiske rolle for den offentlige sikkerhed eller folkesundheden. En væsentlig del af disse udgør kritisk digital infrastruktur som fx internetudbydere eller udbydere af services, der sikrer, at det digitale økosystem fungerer. Disse er således kritiske i den forstand, at en forstyrrelse af deres tjenester vil indebære en systemisk risiko i form af, at mange andre sektorer er afhængige af, at disse fungerer. En forstyrrelse af deres tjenester vil således ikke blot have indvirkning på den pågældende virksomhed, men på mange andre virksomheder.

Næsten 39 procent af virksomhederne har hovedkvarter i Region Hovedstaden. Region Syddanmark og Region Midtjylland står for yderligere ca. 21 procent hver.

METODE FOR KORTLÆGNING AF BERØRTE VIRKSOMHEDER

NIS2-direktivet vil overordnet dække 18 sektorer, hvoraf en del består af en række delsektorer. Som eksempel herpå kan nævnes sektoren "Transport", der består af

delsektorerne "Luft", "Jernbane", "Vand- og vejtransport". Af forskellige årsager er enkelte af disse sektorer er ikke taget med i kortlægningen⁵.

Projektets første fase har handlet om at identificere og kortlægge de virksomheder, som forventes at blive berørt af direktivet. Kortlægningen har taget udgangspunkt i beskrivelser og definitioner i direktivet, IRIS Groups vurdering af, hvilke virksomheder der passer på definitionerne i direktivet, vurderinger blandt følgegruppemedlemmerne og kvalitetssikring hos en bred række aktører, herunder flere ministerier, styrelser og diverse brancheorganisationer.

I udgangspunktet er virksomheder, der befinder sig inden for en af de 18 sektorer, og som lever op til minimumskravene, medtaget i kortlægningen. Minimumskravene består i, at virksomheden skal have mindst 50 ansatte og en årlig balance og omsætning eller bruttofortjeneste på mindst €10 mio. Men direktivet beskriver også, at mindre virksomheder kan omfattes af direktivet, hvis de lever op til særlige kriterier. Disse kriterier handler generelt om, hvorvidt virksomheden er kritisk for den offentlige sikkerhed eller folkesundheden, eller om en forstyrrelse af virksomhedens tjenester vil udgøre en væsentlig systemisk risiko. Dette er fx tilfældet for antenne- og radiodistributører, der hører under sektoren "Digital infrastruktur".

⁵ Følgende sektorer er ikke en del af kortlægningen: 1) Bankvirksomheder, 2) finansielle markedsinfrastrukturer, 3) DNS-tjenesteudbydere, 4) forvaltere af IKT-tjenester, 5) forskningssorganisationer og 6) den offentlige forvaltning. 1 og 2 er ikke taget med, idet EU's DORA-direktiv vil stille endnu højere krav end NIS2 til disse virksomheder inden for ca. samme tidshorisont. 3 er ikke taget med, idet DK Hostmaster A/S har meldt tilbage, at det ikke er muligt at kortlægge disse ud fra eksisterende registre. 4 og 5 er ikke taget med, eftersom disse først ultimo 2022 blev endeligt inkluderet som berørte sektorer af EU Kommissionen. Derudover vil dele af nr. 4 også blive omfattet af DORA-direktivet. Derudover er 6 ikke taget med, eftersom det endnu er uklart i hvilket omfang, at offentlige forvaltningsenheder omfattes af direktivet.

UDFORDRINGER I KORTLÆGNINGEN

Der knytter sig en række udfordringer til at kortlægge de berørte virksomheder. De største udfordringer har omhandlet:

1. Uklarhed om hvordan nogle af sektorerne skal defineres og afgrænses, eftersom dette først lægges endeligt fast i den danske lovgivning, der skal implementere direktivet. Denne lovgivning skal dog først være vedtaget medio oktober 2024 jf. direktivet. Et eksempel på dette problem vedrører sektoren "Digital infrastruktur", der bl.a. dækker over internetudbydere. I kortlægningen har vi valgt at inkludere alle af disse jf. Styrelsen for Dataforsyning og Infrastrukturs kortlægning af danske internetudbydere. I praksis betyder dette, at selv mindre antenneforeninger vurderes som værende omfattet af direktivet, hvilket ikke er endeligt afklaret.
2. Uklarhed om hvilke virksomheder der er kritiske nok til at omfattes af direktivet, selvom de ikke lever op til størrelseskravene. Det er for eksempel en udfordring inden for sektoren "Drikkevand", hvor en vurdering af dette vil kræve en større analyse, da mange forskellige forhold har betydning for, hvor stor den systemiske risiko vil være ved en forstyrrelse af tjenesten.
3. Uklarhed om hvilken sektor visse virksomheder bør tilhøre. Der er fx inden for sektorerne "Kemikalier" og "Fødevarer" et vist overlap af virksomheder, da mange

større virksomheder har aktiviteter inden for begge sektorer. Hvis én af disse sektorer er af typen "særligt kritisk" og ikke blot "kritisk", er den givne virksomhed placeret heri.

4. Uklarhed om hvilke underleverandører, der berøres af direktivet. NIS2-direktivet stiller bl.a. krav til forsyningskæde- og leverandørsikkerhed, hvorfor flere virksomheder potentielt er omfattet af direktivet end de kortlagte. Definitionen af og kravene til disse vil imidlertid først blive lagt fast på et senere tidspunkt⁴.

Disse udfordringer har gjort, at kortlægningen i mange tilfælde beror sig på skøn, hvorfor den bør kvalificeres yderligere, når en endelig implementeringslovgivning er vedtaget af Folketinget.

Arbejdet med at foretage den endelige vurdering af, hvilke virksomheder direktivet finder anvendelse på, er påbegyndt hos mange myndigheder med hjælp fra forskellige brancheorganisationer. Det har denne kortlægning blandt andet været med til at skyde i gang.

⁴ Jf. NIS2-direktivets præambel 90

NÆSTE SKRIDT

Nu indledes projektets anden fase, der går ud på at foretage en modenhedsvurdering af de virksomheder, der er kortlagt i første fase. IRIS Group har i samarbejde med projektets følgegruppe udviklet et survey, der vil blive distribueret til alle omfattede virksomheders it-ansvarlige eller direktører. Surveyet omhandler de forskellige elementer i direktivet og hvorvidt virksomhederne på nuværende tidspunkt er parat til at imødekomme kravene, eller om der foreligger en plan herfor.

Målet med anden fase er at foretage en gap-analyse, der skal skabe et overblik over, hvor de danske virksomheders styrker og svagheder i forhold til at leve op til direktivets krav ligger. Dette kan hjælpe de danske myndigheder og brancheorganisationer med at målrette den fremtidige indsats for at hjælpe virksomhederne godt og sikkert på vej mod fuld efterlevelse af NIS2-direktivets krav. Målet er, at danske virksomheder kommer på forkant med udviklingen og er først til at høste de konkurrencefordele, der ligger i at leve op til de digitale sikkerhedskrav fra myndighederne – men også de voksende krav fra kunder og samarbejdspartnere.